

Secció III. Altres disposicions i actes administratius

AJUNTAMENT DE PALMA DE MALLORCA

11578 *Departament d'Interior. Aprovació instrucció per una contractació pública amb responsabilitat social, mediambiental i lingüística*

La Junta de Govern de dia 13 d'octubre de 2016 ha acordat aprovar la següent **INSTRUCCIÓ PER UNA CONTRACTACIÓ PÚBLICA AMB RESPONSABILITAT SOCIAL, MEDIAMBIENTAL I LINGÜÍSTICA** i declarar-la d'obligat compliment per a tot l'àmbit de l'Ajuntament de Palma, inclosos Organismes Autònoms, Fundacions i Empreses Públiques.

INSTRUCCIÓ DE L'AJUNTAMENT DE PALMA PER UNA CONTRACTACIÓ PÚBLICA AMB RESPONSABILITAT SOCIAL, MEDIAMBIENTAL I LINGÜÍSTICA

ÍNDEX

PREÀMBUL.

TÍTOL 1. ÀMBIT D'APLICACIÓ.

Article 1. Contingut.

Article 2. Àmbit subjectiu.

Article 3. Àmbit objectiu.

Article 4. Metodologia d'incorporació de les clàusules socials i mediambientals.

TÍTOL 2. CONTRACTES RESERVATS.

Article 5. Contractes reservats a centres especials d'ocupació, empreses d'inserció i programes d'ocupació protegida.

Article 6. Reserva de contractes de serveis socials.

TÍTOL 3. CRITERIS D'ADJUDICACIÓ.

Article 7. Regulació.

Article 8. Selecció i ponderació dels criteris d'adjudicació de caràcter social i mediambiental.

Article 9. Criteris d'adjudicació de caràcter social.

1. Creació d'ocupació:

2. Creació d'ocupació per a persones amb dificultats d'accés al mercat laboral:

3. Subcontractació amb centres especials d'ocupació, Empreses d'Inserció i entitats d'ocupació protegida:

4. Comerç Just:

5. Igualtat d'oportunitats entre dones i homes:

6. Qualitat social i responsabilitat social de la proposta:

Article 10. Criteris d'adjudicació de caràcter mediambiental.

TÍTOL 4. CONDICIONS ESPECIALS D'EXECUCIÓ DE CARÀCTER SOCIAL, MEDIAMBIENTAL I LINGÜÍSTIC.

Article 11. Condicions especials d'execució de caràcter social i lingüístic.

- 1). Accessibilitat universal i disseny per a totes les persones.
- 2). Drets laborals i qualitat en l'ocupació:
- 3). Discapacitat:
- 4). Igualtat entre dones i homes:
- 5). Inserció laboral de persones amb dificultats d'accés al mercat laboral:
- 6). Compliment de criteris ètics.
- 7). Transparència i justícia fiscal.
- 8). Criteris Lingüístics.

Article 12. Condicions especials d'execució de caràcter mediambiental.

TÍTOL 5. MESURES COMPLEMENTÀRIES DE CONTRACTACIÓ PÚBLICA RESPONSABLE.

Article 13. Accés de les petites i mitjanes empreses a la contractació pública.

Article 14. Equilibri i ponderació dels criteris d'adjudicació.

Article 15. Puntuació mínima exigida a les propostes tècniques, ambientals i socials.

Article 16. Baixes anormals o desproporcionades.

TÍTOL 6. SEGUIMENT.

Article 17. Efectes de l'incompliment de les clàusules socials, lingüístiques i mediambientals.

Article 18. Compliment i seguiment de les clàusules socials, lingüístiques i mediambientals.

Disposició final. Única. Entrada en vigor.

INSTRUCCIÓ DE L'AJUNTAMENT DE PALMA PER A UNA CONTRACTACIÓ PÚBLICA AMB RESPONSABILITAT SOCIAL, MEDIAMBIENTAL I LINGÜÍSTICA

Preàmbul

La legislació nacional i comunitària de contractes públics ha incorporat finalitats i estratègies socials de forma explícita, establint nombroses referències i un articulat concret que permeten atendre objectius com la inserció sociolaboral de persones desfavorides, la igualtat entre dones i homes, la generació d'ocupació, la sostenibilitat ambiental, la qualitat en l'ocupació o el compliment de drets ètics i humans.

D'altra banda, la legislació autonòmica de les Illes Balears, basant-se en el reconeixement constitucional de l'oficialitat de les llengües espanyoles diferents del castellà i en la consideració que la riquesa de les diferents modalitats lingüístiques d'Espanya és un patrimoni cultural que ha de ser objecte d'especial respecte i protecció, la considera un element identificador de la nostra societat i, en conseqüència, vertebrador de la nostra identitat, declara la seva oficialitat i estableix que normalitzar-la ha de ser un objectiu dels poders públics de la comunitat autònoma. Finalment, la normativa municipal relativa als usos lingüístics es planteja com a objectiu que la llengua usual a l'Ajuntament sigui la catalana.

Assumint aquests mandats i possibilitats, aquesta Instrucció planteja la incorporació transversal i preceptiva als contractes públics de les denominades clàusules socials, ambientals i lingüístiques, consistents en diversos aspectes de política social, ambiental i lingüística en les diferents fases del procediment de licitació de contractes públics: segons els casos a través dels contractes reservats, els criteris d'adjudicació, o les condicions especials d'execució dels contractes públics.

Es tracta de concebre la contractació pública des d'un punt de vista instrumental i finalista, de manera que, a més d'executar obres, prestar serveis o adquirir subministraments al millor preu i amb la màxima qualitat possibles, s'aconsegueixin altres objectius que redundin en el benefici comú i l'interès públic atenent les necessitats de la ciutadania i permetent coadjuvar en els objectius i les competències pròpies de les administracions locals.

Resulta, a més, manifest que la incorporació de clàusules i criteris socials, ambientals i lingüístics és plenament compatible amb els principis bàsics de la contractació pública i que aquesta inclusió pot i ha de realitzar-se sense detriment dels principis de publicitat, lliure concurrència, transparència i igualtat de tracte.

Subscrivint aquest objectiu, la present Instrucció desitja plasmar la voluntat de l'Ajuntament de Palma d'utilitzar la contractació pública i el

pressupost que s'hi destini amb finalitats socials, ambientals i lingüístiques. D'aquesta manera, i amb la inclusió d'aquest tipus de clàusules als procediments de contractació pública s'opta de forma decidida per un sistema de contractació que no solament serà ètic, social, sostenible i integrador i vertebrador, sinó que –en els mateixos termes de la Unió Europea– serà intel·ligent i eficient, i permetrà optimitzar la despesa pública.

Aquesta Instrucció sobre contractació pública social, ambiental i lingüísticament responsable atén i respecta plenament els principis i els preceptes assenyalats a la Directiva 2014/24/UE del Parlament Europeu i del Consell, de 26 de febrer de 2014; la Directiva 2014/23/UE del Parlament Europeu i del Consell, de 26 de febrer de 2014, i el Reial decret Legislatiu 3/2011, de 14 de novembre, pel qual s'aprova el Text refós de la Llei de contractes del sector Públic, o normes que els substitueixin.

Aquesta Instrucció es dicta a l'empara de les competències establertes a l'article 6 de la Llei 40/2015, de 1 d'octubre, de règim jurídic del sector públic (LRJSP), que permet que es dictin instruccions i circulars mitjançant les quals els òrgans administratius estableixin criteris d'aplicació o interpretació administrativa de disposicions i normes. Així mateix, aquesta Instrucció incorpora als contractes públics criteris socials relacionats amb la inserció sociolaboral de persones en situació d'exclusió social i/o afectades per discapacitat, amb la promoció i la qualitat en l'ocupació, i amb l'impuls de la igualtat efectiva entre dones i homes, que tenen la seva empara competencial en els articles 25 i 28 de la Llei 7/1985, de 2 d'abril, reguladora de les bases del règim local.

D'altra banda, el Pla general de normalització lingüística de les Illes Balears, aprovat pel Consell Social de la Llengua Catalana, creat mitjançant el Decret 64/2002, de 3 de maig, de la Conselleria de Educació i Cultura del Govern de les Illes Balears, recull entre els seus objectius el de donar una major efectivitat als principis de la normalització lingüística en el camp de la contractació de serveis.

A més de l'àmbit competencial que li resulta propi a l'Ajuntament de Palma, s'han de considerar les diferents facultats que la normativa de contractes públics atribueix a l'Ajuntament i als seus òrgans de contractació en el sentit de garantir el compliment de determinada normativa sectorial de l'àmbit social, mediambiental i laboral.

Títol 1. Àmbit d'aplicació

Article 1. Contingut

1. Aquesta Instrucció incorpora clàusules socials, mediambientals i lingüístiques a la contractació pública de l'Administració de l'Ajuntament de Palma.
2. A l'efecte d'aquesta Instrucció, s'entenen per clàusules socials, mediambientals i lingüístiques els criteris i les exigències mitjançant els quals s'incorporen als processos de contractació pública diferents qüestions de política social, mediambiental i lingüística com la qualitat en l'ocupació, la inclusió laboral de persones desfavorides del mercat laboral, la igualtat entre dones i homes, la perspectiva de gènere, els criteris ètics, de justícia fiscal, de comerç just i de responsabilitat social, l'eficiència energètica, la reducció d'emissions, la minimització de consums, la normalització de la llengua catalana o d'altres de semblants.

Article 2. Àmbit subjectiu

Aquesta Instrucció és aplicable a l'Ajuntament de Palma, als seus organismes autònoms, empreses públiques i fundacions públiques que tinguin el caràcter de poder adjudicador.

Article 3. Àmbit objectiu

1. Aquesta Instrucció és aplicable a totes les licitacions de l'Ajuntament de Palma, els seus organismes autònoms, empreses públiques i fundacions públiques que tinguin el caràcter de poder adjudicador amb independència de la seva modalitat, objecte o tipus contractual, sistema d'adjudicació o procediment.
2. S'exceptuen de la seva aplicació els contractes menors, encara que les diferents normes assenyalades en aquesta Instrucció es poden tenir en compte quan l'òrgan de contractació ho consideri convenient.

Article 4. Metodologia d'incorporació de les clàusules socials i mediambientals

1. Els departaments responsables del contracte han d'introduir als plecs de clàusules administratives particulars –o a la documentació preparatòria equivalent– les clàusules establertes en aquesta Instrucció o d'altres de semblants, seguint el procediment que s'hi preveu.
2. Amb aquesta Instrucció es regulen, en primer lloc, els contractes reservats; a més, s'estableixen condicions especials d'execució de caràcter social, mediambiental i lingüístic la incorporació de les quals és preceptiva per a totes les licitacions, i, finalment, inclou una llista de criteris d'adjudicació amb una ponderació mínima perquè el departament responsable del contracte seleccioni els més apropiats o bé n'inclouï d'altres de caràcter semblant als plecs de clàusules administratives.

3. Les diferents clàusules socials establertes en aquesta Instrucció i la seva categorització en les diferents fases del procediment resulten plenament compatibles entre si. Per tant, un contracte es pot qualificar com a reservat, incorporar criteris d'adjudicació de caràcter social, mediambiental, i incloure condicions especials d'execució de caràcter social, mediambiental i lingüístic.

4. La incorporació dels criteris d'adjudicació i de les condicions especials d'execució als plecs de clàusules administratives particulars o tècnics s'estableix amb caràcter obligatori i de mínims. No obstant això, atenent l'objecte, el contingut i les característiques del contracte, al sector d'activitat, la finalitat perseguida i l'oferta existent al mercat, el departament responsable del contracte en pot ampliar el contingut, augmentar els percentatges establerts o incrementar la ponderació als barems.

5. De forma excepcional, els departaments responsables del contracte poden considerar que les característiques del contracte o l'oferta existent no resulten apropiades per a la incorporació d'alguna o algunes de les clàusules d'aquesta Instrucció –siguin criteris d'adjudicació o condicions especials d'execució–, o que escau minorar part del seu contingut o dels percentatges establerts. En aquests casos l'òrgan de contractació ha d'emetre un informe motivat que s'ha d'incorporar a l'expedient.

Títol 2. Contractes reservats

Article 5. Contractes reservats a centres especials d'ocupació, empreses d'inserció i programes d'ocupació protegida

1. S'ha de reservar el dret a participar als procediments d'adjudicació de determinats contractes exclusivament a centres especials d'ocupació, empreses d'inserció i programes d'ocupació protegida. Així mateix, s'ha de reservar la participació a determinats lots –que així s'assenyalin– a centres especials d'ocupació, empreses d'inserció i programes d'ocupació protegida.

2. La reserva per a la participació –que exclou qualsevol altre tipus d'entitats– en l'adjudicació de contractes públics, o lots d'aquests, a entitats que tinguin la qualificació de centres especials d'ocupació, empreses d'inserció o programes d'ocupació protegida s'aplica sense cap límit d'objecte contractual, de quantia o de procediment.

3. L'anunci de licitació ha de fer esment de la disposició legal vigent en matèria de contractes reservats.

4. Cada departament responsable del contracte ha de determinar els contractes que qualifica com a reservats.

5. D'acord amb el mandat legal, l'Ajuntament de Palma ha de fixar un percentatge mínim de reserva del dret a participar als procediments d'adjudicació de determinats contractes o de determinats lots d'aquests contractes als centres especials d'ocupació, a les empreses d'inserció i als programes d'ocupació protegida.

6. Aquest percentatge s'ha de fixar per a cada anualitat a les bases d'execució pressupostària d'acord amb l'import total adjudicat a través de contractes públics en l'exercici pressupostari precedent. S'ha d'establir amb caràcter anual per al conjunt de la contractació de l'Ajuntament de Palma, els seus organismes autònoms, empreses públiques i fundacions públiques que tinguin el caràcter de poder adjudicador. Cada any se n'ha de computar i publicar la quantia i el resultat del seu compliment.

Article 6. Reserva de contractes de serveis socials

D'acord amb la modalitat de reserva de contractes habilitada per la legislació comunitària de contractes públics i diferenciada de l'assenyalada a l'article anterior, es pot reservar la participació als procediments d'adjudicació de contractes de serveis socials per un import inferior a 750.000 euros, en favor d'entitats que compleixin les següents condicions:

- a) Que el seu objectiu sigui la realització d'una missió de servei públic vinculada a la prestació de serveis socials, culturals o de salut.
- b) Que els beneficis es reinverteixin amb la finalitat d'aconseguir l'objectiu de l'organització; si es distribueixen o redistribueixen beneficis, la distribució o redistribució s'han de basar en consideracions de participació.
- c) Que les estructures de direcció o propietat de l'organització que executi el contracte es basin en la propietat dels empleats o en principis de participació o exigeixin la participació activa dels empleats, els usuaris o les parts interessades.

Títol 3. Criteris d'adjudicació

Article 7. Regulació

1. Els plecs de clàusules administratives particulars han d'incorporar criteris d'adjudicació que valorin aspectes de caràcter social i mediambiental vinculats a l'objecte contracte, per tal de determinar la millor oferta d'acord amb la millor relació qualitat-preu.

2. A aquest efecte, els plecs de clàusules administratives han d'establir de forma específica i agrupada sota un mateix epígraf els criteris d'adjudicació de caràcter social i mediambiental.

3. Els criteris socials i mediambientals d'adjudicació són d'inclusió obligatòria a totes les contractacions que han de licitar l'Ajuntament de Palma, els seus organismes autònoms, empreses públiques i fundacions públiques que tinguin el caràcter de poder adjudicador.

4. De forma excepcional, els departaments responsables del contracte poden considerar que les característiques del contracte o l'oferta existent no resulten apropiades per a incorporar criteris d'adjudicació socials o ambientals en els terminis establerts, o que escau minorar part del seu contingut o la seva ponderació. En aquests casos s'ha d'emetre un informe motivat que s'incorporarà a l'expedient.

Article 8. Selecció i ponderació dels criteris d'adjudicació de caràcter social i mediambiental

1. Correspon al departament responsable del contracte la selecció dels criteris socials i ambientals d'adjudicació més idonis per a cada contracte, i pot optar pels assenyalats als articles 9 i 10 o per d'altres de semblants.

2. El conjunt dels criteris d'adjudicació de caràcter social i mediambiental regulats en aquesta Instrucció ha de tenir una ponderació mínima del 10% i màxima del 20% sobre el total, i el departament responsable del contracte ha de determinar el percentatge concret d'acord amb les característiques del contracte.

3. Tant els criteris socials com els mediambientals han de tenir per separat una ponderació mínima del 5% i màxima del 15% sobre el total del barem, i ambdues són d'inclusió obligatòria als plecs. Amb aquests dos límits i els establerts de forma global com a mínim (10%) i màxim (20%) el departament responsable del contracte ha de repartir els percentatges respectius del barem entre els criteris d'adjudicació de caràcter social i mediambiental.

4. Els aspectes valorats per les millores socials i ambientals s'han de detallar amb precisió, de manera que totes les empreses licitadores puguin conèixer en condicions d'igualtat els aspectes a valorar i es puguin interpretar de forma homogènia el criteri i el sistema de valoració. Així mateix, la concreció d'aquests aspectes ha de servir per a dur a terme una valoració comparativa de les diferents ofertes.

5. La puntuació i la ponderació s'han d'adaptar a l'objecte, al contingut i a les característiques del contracte, al sector d'activitat, a la finalitat perseguida i a l'oferta existent al mercat.

Article 9. Criteris d'adjudicació de caràcter social

El departament responsable del contracte ha de seleccionar els criteris socials d'adjudicació entre els establerts en aquest article per a incorporar-los als plecs de clàusules administratives particulars, o optar per d'altres de semblants.

1. Creació d'ocupació: es pot valorar fins amb un 15% sobre el total del barem l'oferta en ferm de contractar a la plantilla que executarà el contracte un major nombre de persones. Per al càlcul s'ha d'indicar la proposta de l'empresa el nombre de persones a contractar, la durada expressada en dies del contracte laboral que subscriurà cadascuna d'aquestes persones i la jornada laboral expressada en nombre d'hores al dia. Aquest còmput dona com a resultat final l'expressió de jornades laborals al llarg de tota la prestació contractual. Aquest criteri s'ha d'avaluar de forma automàtica mitjançant l'escala que estableix l'òrgan de contractació. Per exemple:

- Pel compromís de contractar o ocupar almenys 12.000 hores en jornades laborals: 5 punts.
- Pel compromís de contractar o ocupar almenys 15.000 jornades laborals: 10 punts.
- Pel compromís de contractar o ocupar almenys 18.000 jornades laborals: 15 punts.

2. Creació d'ocupació per a persones amb dificultats d'accés al mercat laboral: es pot valorar fins amb un 15% sobre el total del barem l'oferta en ferm de contractar a la plantilla que executarà el contracte persones amb dificultats d'accés al mercat laboral. Aquest criteri s'avalua de forma automàtica mitjançant l'escala que estableix l'òrgan de contractació. Per exemple:

- Pel compromís d'ocupar almenys un 20% de persones amb dificultats d'accés al mercat laboral: 5 punts.
- Pel compromís d'ocupar almenys un 35% de persones amb dificultats d'accés al mercat laboral: 10 punts.
- Pel compromís d'ocupar almenys un 50% de persones amb dificultats d'accés al mercat laboral: 15 punts.

S'entén per persones amb dificultats d'accés al mercat laboral les següents:

- persones amb els perfils assenyalats a la Llei 44/2007, de 13 de desembre, per a la regulació d'empreses d'inserció
- persones inscrites als programes d'inserció laboral de l'Ajuntament de Palma, o d'altres de semblants, així com aquells els perfils de les quals determinin els serveis socials de l'Ajuntament
- persones amb dificultats d'accés al mercat laboral, d'acord amb el Reial decret legislatiu 3/2015, de 23 d'octubre, pel qual s'aprova el Text refós de la Llei d'ocupació, i l'Estratègia espanyola d'activació per a l'ocupació.

3. Subcontractació amb centres especials d'ocupació, empreses d'inserció i entitats d'ocupació protegida: es poden valorar fins amb un 15% sobre el total del barem els licitadors que es comprometen a subcontractar un percentatge del preu d'adjudicació del contracte a través

d'empreses d'inserció i centres especials d'ocupació. Aquest criteri s'avalua de forma automàtica mitjançant l'escala que estableix l'òrgan de contractació. Per exemple:

- Pel compromís de subcontractar almenys un 10% del preu d'adjudicació: 5 punts.
- Pel compromís de subcontractar almenys un 20% del preu d'adjudicació: 10 punts.
- Pel compromís de subcontractar almenys un 30% del preu d'adjudicació: 15 punts.

4. Comerç just: es pot valorar fins amb un 15% del total del barem l'oferta en ferm d'incloure a la prestació del servei o al contingut del subministrament productes de comerç just. Aquest criteri s'avalua de forma automàtica mitjançant l'escala que estableix l'òrgan de contractació. Aquesta escala es relaciona amb l'import o percentatge –respecte del preu d'adjudicació– de productes de comerç just que el licitador es compromet a incloure en l'execució del contracte (cafè, te, infusions, cacau, sucre, arròs, mel, suc, fruita fresca, espècies, vi, cotó, flors, fruita seca, productes tèxtils, pilotes o d'altres). Per exemple:

- Pel compromís d'utilitzar productes de comerç just almenys en un 10% sobre el preu d'adjudicació: 5 punts.
- Pel compromís d'utilitzar productes de comerç just almenys en un 30% sobre el preu d'adjudicació: 10 punts.
- Pel compromís d'utilitzar productes de comerç just almenys en un 50% sobre el preu d'adjudicació: 15 punts.

5. Igualtat d'oportunitats entre dones i homes: es pot valorar fins amb un 15% sobre el total el barem la integració de la perspectiva de gènere en l'oferta presentada. La puntuació es desglossa així com considera el departament responsable del contracte, que pot optar per incorporar als plecs un apartat dels següents, uns quants o tots. Tots els subcriteris d'aquest apartat tenen caràcter automàtic i els punts establerts s'atorguen –sense establir escales– al licitador o licitadora que assumeix el compromís o els compromisos assenyalats als plecs de clàusules administratives particulars. Per exemple:

- Pel compromís de contractar un percentatge de dones superior al 50% en la plantilla que executarà el contracte: 2 punts.
- Pel compromís de contractar un percentatge de dones superior al 50% a llocs de direcció o responsabilitat: 2 punts.
- Pel compromís dels licitadors de dissenyar i aplicar, en el termini de sis mesos des que es formalitzi el contracte, mesures de conciliació o un pla d'igualtat específic en relació amb l'execució del contracte: 2 punts. Aquest pla ha d'establir les polítiques d'igualtat de l'empresa quant a l'accés a l'ocupació, classificació professional, qualitat i estabilitat laboral, assetjament laboral, durada i ordenació de la jornada laboral, o d'altres. Tant el pla com les mesures de conciliació han de ser elaborats per personal amb formació especialitzada d'almenys 150 hores en igualtat de dones i homes o bé han de participar en la seva redacció i aprovació la plantilla de l'empresa o la representació legal de les treballadores i els treballadors. En tot cas s'hi han d'especificar les mesures a implementar, el calendari de realització, els indicadors d'avaluació i el preu del pla o de les mesures de conciliació.

6. Qualitat social i responsabilitat social de la proposta: es poden valorar fins amb un 15% sobre el total del barem els licitadors que incorporin per a l'execució del contracte criteris de qualitat social i de responsabilitat social en la seva proposta tècnica, si estan relacionats amb la prestació del contracte. Amb aquesta finalitat es poden incorporar als plecs de clàusules els següents subcriteris i l'òrgan de contractació pot optar per incloure'n, uns quants o fins i tot tots, de manera que els licitadors puguin plantejar el conjunt de la seva proposta amb criteris de qualitat social i de responsabilitat social aplicada a l'execució del contracte:

a) Criteris avaluables de manera automàtica o objectiva:

1. La millora de les condicions salarials per sobre del conveni sectorial i territorial d'aplicació legal.
2. La formació contínua de les persones que executaran el contracte durant la seva execució, com a garantia de l'adequat servei a les ciutadans i ciutadanes.
3. El percentatge de contractació indefinida entre la plantilla que executarà el contracte, si és superior al 50%.
4. En el cas de prestacions que ja es contractaven, el compromís de subrogar al personal que ja presta el servei, si és possible a causa de la qualificació tècnica requerida per a la prestació contractual.
5. La utilització de persones voluntàries –expressada en nombre de persones i hores de dedicació– per a la prestació contractual, si no substitueixen mà d'obra remunerada i en tasques que no requereixin una qualificació professional específica.
6. La participació a xarxes de treball i la subscripció d'acords de col·laboració amb entitats públiques o amb el teixit associatiu local en accions d'interès social i comunitari directament relacionades amb l'objecte del contracte i que incideixin en la seva prestació, durant el seu període d'execució, quan s'acrediti haver participat de manera estable durant els dos darrers anys en alguna xarxa estable de serveis o entitats socials que actuïn en l'àmbit social específic objecte del contracte, o les empreses o entitats estiguin inscrites als òrgans consultius recollits a Reglament de participació ciutadana de Palma.

b) Criteris subjectes a un judici de valor per a contractes de caràcter social, assistencial, cultural, de salut i/o d'atenció a les persones:

1. La contribució al desenvolupament local i a la cohesió social de la prestació contractual respecte d'accions i continguts que no estiguin expressament assenyalats als plecs de clàusules administratives o de prescripcions tècniques.
2. La realització d'activitats d'informació i sensibilització social relatives a l'activitat o servei que constitueixen l'objecte principal

del contracte.

Article 10. Criteris d'adjudicació de caràcter mediambiental

1. El departament responsable del contracte ha de seleccionar els criteris mediambientals d'adjudicació entre els establerts en aquest article per a incorporar-los als plecs de clàusules administratives particulars, o optar per d'altres de semblants.
2. Els criteris d'adjudicació de caràcter mediambiental es poden referir-se tant a obres com a serveis i subministraments, i també es pot valorar tant el producte a utilitzar com el procés d'elaboració o execució del contracte, inclòs el cicle de vida complet. Entre d'altres es poden valorar els següents aspectes:
  - a) La minimització del consum de recursos naturals com a matèries primeres, combustibles i aigua.
  - b) La mínima generació de residus perillosos i no perillosos, així com la seva reutilització o reciclabilitat.
  - c) L'eficiència energètica i la utilització de fonts d'energia renovables.
  - d) L'aportació o la utilització de productes o subministraments amb etiquetes ecològiques, de la norma UNE 150301 d'ecodisseny i d'altres distintius de qualitat del producte o servei, sense perjudici d'altres formes d'acreditació dels rendiments o exigències funcionals que es defineixen en aquestes etiquetes.
  - e) La utilització de productes ecològics, frescs i/o de temporada en l'elaboració de menús dels serveis de menjador o càtering, així com productes de denominació d'origen protegida o amb indicacions geogràfiques protegides, o d'altres productes de les mateixes característiques tècniques.
  - f) La presentació de plans ambientals del servei objecte del contracte.
  - g) La reducció d'emissions de gasos d'efecte hivernacle (GEH), tals com el CO₂, els HFC, els PFC i l'SF₆.
  - h) La reducció d'emissions contaminants tals com les partícules (PM₁₀, PM_{2,5}), els dissolvents (COV) i òxids de nitrogen.
  - i) La minimització de l'abocament a l'aigua de les substàncies prioritzades per la Directiva 2000/60/CE, de 23 d'octubre, la qual estableix un marc comunitari d'actuació en l'àmbit de la política d'aigües.
  - j) L'eliminació o la reducció de la utilització de productes o substàncies perilloses carcinògenes, mutàgenes i tòxiques per a la reproducció (CMR) i especialment les substàncies amb risc R 50/53.
  - k) La incorporació i la innocuïtat de materials reciclats al producte final.
  - l) El caràcter biodegradable del producte final.
  - m) La reducció d'envasaments i embalatges, així com la reutilització i el reciclatge dels productes utilitzats i el tractament correcte de residus amb la participació de gestors autoritzats.
  - n) L'elaboració de plans de treball que continguin aspectes de gestió i control mediambiental, o de mesurament de l'impacte ambiental.
  - o) La utilització de mitjans de transport i/o maquinària a emprar en l'execució del contracte amb la menor afectació al medi ambient.
  - p) La formació en matèria mediambiental del personal ocupat per l'empresa adjudicatària durant l'execució del contracte.
  - q) La sensibilització ciutadana en matèria mediambiental.

Títol 4. Condicions especials d'execució de caràcter social, mediambiental i lingüístic

Article 11. Condicions especials d'execució de caràcter social i lingüístic

1. Els plecs de clàusules administratives particulars dels contractes que tramiti l'Ajuntament de Palma, els seus organismes autònoms, empreses públiques i fundacions públiques que tinguin el caràcter de poder adjudicador han d'incorporar totes les condicions especials d'execució de caràcter social, mediambiental i lingüístic establertes en aquest capítol.
2. D'acord amb la legislació vigent, aquestes condicions es configuren com a obligacions per a l'adjudicatari en la fase d'execució del contracte. Les persones o entitats licitadores han de presentar una declaració jurada d'adhesió i conformitat amb les condicions especials d'execució establertes als plecs de clàusules administratives.
3. A l'anunci de licitació, així com al plec o al contracte, s'ha de fer constar la incorporació de condicions especials d'execució de caràcter social, mediambiental i lingüístic.
4. De forma excepcional, els departaments responsables del contracte poden considerar que les característiques del contracte o l'oferta existent no resulten apropiades per a incorporar-hi alguna o algunes de les condicions especials d'execució, o bé que escau minorar part del seu contingut. En aquests casos s'ha d'emetre un informe motivat, que s'ha d'incorporar a l'expedient.
5. Si se subcontracta part de l'activitat contractual les condicions especials d'execució han d'incloure l'obligació per al contractista d'exigir-ne el compliment a totes les empreses amb les quals subcontracti, i s'ha d'acreditar aquest compliment davant l'òrgan de contractació.
6. S'han d'incorporar als plecs les següents condicions d'execució:

a) Accessibilitat universal i disseny per a totes les persones

1. En la redacció dels plecs de prescripcions tècniques, projectes o qualsevol altre document que defineixi les prestacions materials destinades a ser utilitzades per persones físiques s'han de tenir en compte criteris d'accessibilitat universal i disseny per a totes les persones, que permetin que els utilitzin persones amb qualsevol tipus de discapacitat.
2. A aquest efecte, s'han de complir les especificacions tècniques de disseny universal per a totes les persones establertes a la Llei 51/2003, de 2 de desembre, de accessibilitat universal i disseny per a tots, així com el Reial decret 1494/2007, de 12 de novembre, pel qual s'aprova el Reglament sobre les condicions bàsiques per a l'accés de les persones amb discapacitat a les tecnologies, productes i serveis relacionats amb la societat de la informació i mitjans de comunicació social.

b) Drets laborals i qualitat en l'ocupació

1. El contractista ha de complir al llarg de tota l'execució contractual totes les disposicions legals, reglamentàries i convencionals en vigor en matèria laboral, de Seguretat Social, i de seguretat i salut en el treball que siguin aplicables a les persones treballadores vinculades a l'execució del contracte.
2. El contractista ha d'assumir durant tota la prestació l'obligació d'aplicar a la plantilla que executarà el contracte les condicions laborals establertes pel darrer conveni col·lectiu sectorial i territorial vigent en el qual s'enquadra i desenvolupa la prestació contractual, sense perjudici de millores sobre el que s'hi disposa. Si no hi ha conveni aplicable el departament responsable del contracte pot fixar al plec unes condicions laborals mínimes aplicables.
3. El contractista ha de mantenir la plantilla adscrita a la prestació al llarg de tota l'execució del contracte. A aquest efecte els licitadors han de manifestar mitjançant declaració jurada el nombre de persones treballadores que ocuparan per a l'execució del contracte i la seva jornada laboral expressada en hores de feina a l'any. Si la plantilla no és homogènia al llarg del contracte, s'ha de preveure un calendari amb indicació concreta del nombre de persones i individualitzant la seva jornada anual de treball en hores de treball per persona, així com les dates d'inici i fi del contracte. Aquesta clàusula s'ha d'exemptuar si la contractació de treballadores i treballadors per a l'execució del contracte és de caràcter variable en funció de la ràtio fluctuant de persones usuàries o beneficiàries de la prestació.
4. Els licitadors han de garantir que l'oferta econòmica ha de ser adequada perquè l'adjudicatari faci front al cost derivat de l'aplicació del conveni sectorial que correspongui, sense que en cap cas els preus/hora dels salaris recollits puguin ser inferiors als preus/hora del conveni més els costos de Seguretat Social.

c) Discapacitat

Les empreses licitadores que comptin amb 50 persones treballadores o més en el total de la seva plantilla han d'acreditar que està formada almenys per un 2% de persones amb discapacitat igual o superior al 33%. Complementàriament o subsidiària es pot acreditar complint les mesures alternatives previstes en la legislació vigent.

d) Igualtat entre dones i homes

1. Les empreses licitadores amb més de 250 treballadors/res han d'acreditar el disseny i l'aplicació efectiva del Pla d'igualtat previst a la Llei orgànica 3/2007, de 22 de març, per a la igualtat efectiva de dones i homes.
2. L'empresa contractista ha d'establir mesures que garanteixin la igualtat en l'accés a l'ocupació, la retribució, la promoció, la formació i la permanència, així com la prevenció de l'assetjament sexual a la feina, i mesures que afavoreixin la conciliació de la vida personal, familiar i laboral de les persones treballadores adscrites a l'execució del contracte, d'acord amb la Llei orgànica 3/2007, de 22 de març, per a la igualtat efectiva de dones i homes.
3. A tota la documentació, publicitat, imatge o material que es generi amb motiu de l'execució del contracte l'empresa contractista ha d'usar un llenguatge no sexista, evitar qualsevol imatge discriminatòria de les dones o estereotips sexistes i fomentar una imatge amb valors d'igualtat, presència equilibrada, diversitat, coresponsabilitat i pluralitat de rols i identitats de gènere.

e) Inserció laboral de persones amb dificultats d'accés al mercat laboral

1. L'empresa adjudicatària ha d'adscriure i contractar per a l'execució del contracte almenys un 10% de persones amb dificultats d'accés al mercat laboral.
2. Complementàriament o subsidiària l'adjudicatari pot acreditar-ne el compliment mitjançant el compromís de subcontractació amb una empresa d'inserció, un centre especial d'ocupació o una entitat la finalitat de la qual sigui la promoció de l'ocupació protegida, per idèntic percentatge respecte del preu d'adjudicació del contracte.

3. Si hi ha el deure de subrogar el personal o altres circumstàncies que en iniciar-se l'execució del contracte impedeixen complir el percentatge assenyalat, l'empresa ha de comprometre's a contractar aquest perfil de persones en totes les noves contractacions, baixes i substitucions que necessiti o es produeixin fins a aconseguir aquest percentatge.

4. S'entén per persones amb dificultats d'accés al mercat laboral les següents:

- persones amb els perfils assenyalats a la Llei 44/2007, de 13 de desembre, per a la regulació d'empreses d'inserció
- persones inscrites als programes d'inserció laboral de l'Ajuntament de Palma, o uns altres semblants
- persones amb dificultats d'accés al mercat laboral, d'acord amb el Reial decret legislatiu 3/2015, de 23 d'octubre, pel qual s'aprova el Text refós de la Llei d'ocupació i l'Estratègia espanyola d'activació per a l'ocupació

f) Compliment de criteris ètics

Les empreses licitadores es comprometen que si resulten adjudicatàries aportaran o fabricaran tots els seus productes o subministraments, i executaran la seva obres o serveis respectant els drets laborals bàsics al llarg de tota la cadena de producció i complint estrictament les convencions fonamentals de l'Organització Internacional de Treball, especialment:

- a) Les convencions 29 i 105, relatives a la supressió del treball forçat.
- b) Les convencions 87 i 98, sobre llibertat sindical, d'associació i negociació col·lectiva.
- c) La Convenció 100, sobre la igualtat de remuneració entre la mà d'obra masculina i la mà d'obra femenina per un treball d'igual valor.
- d) La Convenció 111, contra la discriminació en l'accés a ocupació i les condicions laborals per raons de raça, color, sexe, religió, opinió política, extracció nacional o origen social.
- e) La Convenció 138, sobre l'abolició de l'explotació i el treball infantil.
- f) La Convenció 182, sobre la prohibició de les pitjors formes de treball infantil i de l'acció immediata per a la seva eliminació.

g) Transparència i justícia fiscal

Tots els licitadors es comprometen a executar el contracte amb criteris d'equitat i transparència fiscal, per la qual cosa els ingressos o beneficis procedents d'aquest contracte públic han de ser íntegrament declarats i tribuats d'acord amb la legislació fiscal vigent, sense que en cap cas es puguin utilitzar domicilis fiscals inclosos en algun país de la llista de paradisos fiscals establerta per l'OCDE o la Comissió Europea, bé sigui de forma directa o a través d'empreses filials.

h) Criteris lingüístics

1. L'empresa contractista ha d'entregar tota la documentació tècnica requerida per al compliment del contracte i els treballs que siguin objecte d'aquest almenys en llengua catalana.
2. Així mateix, l'empresa contractista i, si escau, les empreses subcontractistes han utilitzar el català als rètols, les publicacions, els avisos i d'altres comunicacions de caràcter general que es derivin de l'execució de les prestacions objecte del contracte. Si l'Ajuntament ho considera oportú, aplicant les previsions del Reglament municipal de normalització lingüística, s'hi ha d'afegir el castellà o altres llengües. A aquest efecte ha d'enviar els textos que s'hagin d'utilitzar perquè la direcció tècnica del servei els doni la seva conformitat quant al seu contingut i a l'ús d'una o diverses llengües.
3. En la prestació de serveis, la execució d'obres o la posada a disposició de subministraments, l'empresa contractista ha d'utilitzar almenys el català en les actuacions i la documentació dirigides a terceres persones, la retolació, les comunicacions per megafonia, les instruccions i manuals d'ús, l'etiquetatge i l'emalatge dels productes o serveis que produeixen o ofereixen, i les comunicacions i les notificacions dirigides a persones físiques o jurídiques residents a l'àmbit lingüístic català, incloent les factures i altres documents de tràfic, segons les determinacions del plec de prescripcions tècniques particulars.
4. L'empresa contractista assumeix l'obligació que el personal que s'hagi de relacionar-se amb el públic tingui un coneixement suficient de català per a dur a terme en aquesta llengua les tasques d'atenció, informació i comunicació, i garantir així el dret dels usuaris a ser atesos en aquesta llengua.
5. En tot cas, l'empresa contractista i, si escau, les empreses subcontractistes queden subjectes en l'execució del contracte a les obligacions derivades de la Llei 3/1986, de 29 d'abril, de normalització lingüística a les Illes Balears, modificada per la Llei 9/2012, de 19 de juliol, de modificació de la Llei 3/2007, de 27 de març, de la funció pública de la comunitat autònoma

de les Illes Balears i per la Llei 1/2016, de 3 de febrer, de modificació de la Llei 3/1986, de 29 d'abril, de normalització lingüística a les Illes Balears, i del Reglament de normalització lingüística de l'Ajuntament de Palma, aprovat pel Ple del 24 de setembre de 1987 i modificat per acord plenari de 28 de juny de 1990.

Article 12. Condicions especials d'execució de caràcter mediambiental

1. Els departaments responsables del contracte han d'establir condicions d'execució de caràcter mediambiental adaptades a les característiques, als imports i als objectes contractuals.

2. Les obligacions de caràcter mediambiental tenen, entre d'altres, els següents objectius:

- a) L'estalvi, l'eficiència i les energies renovables.
- b) La reducció d'envasaments i embalatges.
- c) La reutilització i el reciclatge dels productes utilitzats, i el tractament correcte de residus amb la participació de gestors autoritzats.
- d) La recollida selectiva de residus.
- e) L'elaboració de plans de treball que continguin aspectes de gestió i control mediambiental, o de mesurament de l'impacte ambiental.
- f) La utilització de mitjans de transport i/o maquinària a emprar en l'execució del contracte amb la menor afectament per al medi ambient.
- g) L'ús d'especificacions de productes que garanteixin la incidència nul·la sobre el medi ambient.
- h) La formació en matèria mediambiental del personal ocupat per l'empresa adjudicatària durant l'execució del contracte.

3. Les condicions especials d'execució del contracte poden adoptar la forma de prescripcions tècniques, i s'han d'establir de forma preceptiva per als següents contractes:

- a) Paper per a còpies i paper gràfic.
- b) Productes i serveis de neteja.
- c) Equips TIC oficines.
- d) Construcció.
- e) Transport.
- f) Mobiliari.
- g) Electricitat.
- h) Serveis d'alimentació i càtering.
- i) Productes tèxtils.
- j) Productes i serveis de jardineria.
- k) Finestres, portes de vidre i claraboies.
- l) Plafons de paret.
- m) Aïllament tèrmic.
- n) Rajoles rígides per a sòl.
- o) CHP (cogeneració).
- p) Construcció de carreteres i senyals de trànsit.
- q) Enllumenat públic i semafòric.
- r) Il·luminació interior.
- s) Infraestructures d'aigües residuals.
- t) Il·luminació exterior.
- u) Vàters i urinaris de descàrrega.
- v) Griferia sanitària.
- w) Equips d'impressió d'imatges (fotocopiadores, escàners, etc.).
- x) Equips elèctrics i electrònics usats al sector de la salut.

Títol 5. Mesures complementàries de contractació pública responsable

Article 13. Accés de les petites i mitjanes empreses a la contractació pública

Amb l'objectiu de facilitar l'accés a la contractació pública a les petites i mitjanes empreses d'acord amb les directives comunitàries de contractació pública, es poden adoptar, entre d'altres, les següents mesures:

1. Divisió del contracte en lots, quan siguin susceptibles d'utilització o aprofitament separat i constitueixin unitat funcional, si aquesta operació és proporcional al seu objecte.
2. Limitació del nombre de lots als quals es pugui presentar-se un mateix licitador.
3. Reducció de les exigències de participació relatives a la solvència tècnica, financera i professional.

4. Reducció de la càrrega de les garanties i eliminació de la garantia provisional per a prendre part a les licitacions.
5. Alleujament de la càrrega administrativa a presentar pels licitadors i substitució de la documentació a presentar per una declaració responsable, exigint la documentació completa exclusivament a l'adjudicatari, o utilitzant el document europeu únic de contractació (DEUC) consistent en una declaració de la situació financera, les capacitats i la idoneïtat de les empreses per a un procediment de contractació pública.

Article 14. Equilibri i ponderació dels criteris d'adjudicació

1. Amb l'objectiu que la contractació pública de l'Ajuntament de Palma, els seus organismes autònoms, empreses públiques i fundacions públiques que tinguin el caràcter de poder adjudicador conservi un equilibri adequat entre la millor oferta econòmica, la millor oferta tècnica i la millor oferta social s'ha de procurar que el percentatge total del barem d'adjudicació es reparteixi de la següent manera:

- a) La proposició econòmica s'ha de valorar com a màxim en un 50% del total de la puntuació.
- b) Els criteris socials, lingüístics i ambientals s'han de valorar entre un 10% i un 20% del total del barem.
- c) Les propostes tècniques s'han d'avaluar com a mínim en el 40% sobre el total del barem.

2. Aquest repartiment s'estableix de forma orientativa i l'òrgan de contractació el pot adaptar a les característiques i al contingut del contracte, al sector d'activitat a l'oferta existent al mercat. En conseqüència, poden existir també casos específics en els quals resulti justificat que l'únic criteri sigui el preu.

3. S'ha de procurar que els criteris d'adjudicació avaluable automàticament suposin almenys el 51% del total de la puntuació. Si els criteris subjectes a judici de valor superen el 50% del total el departament responsable del contracte ha d'encarregar l'avaluació d'aquests criteris a un comitè format per experts amb qualificació apropiada, format per un mínim de tres membres, o bé a un organisme tècnic especialitzat, que s'ha d'identificar degudament als plecs.

Article 15. Puntuació mínima exigida a les propostes tècniques, ambientals i socials

D'acord amb la legislació vigent els plecs de clàusules administratives particulars han d'assenyalar el llinar mínim de puntuació exigida al licitador en l'apartat de la proposta tècnica i els criteris ambientals i socials necessaris per a continuar en el procés selectiu, que ha de ser com a mínim del 50% sobre el total de tots dos apartats.

Article 16. Baixes anormals o desproporcionades

1. S'han d'indicar als plecs els paràmetres econòmics per sota dels quals es considerarà que una proposició dels licitadors incorre en valors anormals o desproporcionats.

2. Es considera que un paràmetre objectiu per a apreciar que les proposicions no es poden complir com a conseqüència de la inclusió de valors anormals o desproporcionats és la indicació d'un preu inferior als costos salarials mínims per categoria professional, segons el conveni laboral aplicable.

3. Si es considera que el preu d'una oferta no es pot complir o que es troba per sota de l'import assenyalat s'ha de notificar al licitador i donar-li audiència perquè justifiqui la valoració de l'oferta i les seves condicions, en particular el que fa referència a l'estalvi que permet l'execució del contracte, les solucions tècniques adoptades i les condicions excepcionalment favorables de què disposa per a executar la prestació, i especialment sobre el respecte de les disposicions relatives a la protecció de l'ocupació i les condicions de treball vigents o la possible obtenció d'ajudes de l'Estat. Al procediment s'ha de sol·licitar l'assessorament tècnic del servei corresponent.

4. Si considerant la justificació efectuada pel licitador i els informes esmentats en l'apartat anterior s'estima que l'oferta no es pot complir com a conseqüència de la inclusió de valors anormals o desproporcionats, s'ha d'excloure de la classificació i s'ha d'acordar l'adjudicació a favor de la següent proposició millor valorada d'acord amb la millor relació qualitat-preu, d'acord amb l'ordre en què hagin estat classificades.

Títol 6. Seguiment

Article 17. Efectes de l'incompliment de les clàusules socials, lingüístiques i mediambientals

Els plecs de clàusules administratives particulars han d'assenyalar expressament que els criteris d'adjudicació i les condicions especials d'execució de caràcter social i mediambiental es consideren obligacions contractuals de caràcter essencial, i en cas d'incompliment i en funció de la gravetat l'Administració pot optar per:

1. Resoldre el contracte per incompliment culpable, la qual cosa pot suposar la inhabilitació per a licitar durant el termini de dos anys en qualsevol procediment públic de licitació.

2. Continuar l'execució del contracte, amb la imposició d'una penalitat que l'òrgan de contractació ha d'estimar en funció de la seva gravetat fins a un màxim del 10% del preu del contracte.

Article 18. Compliment i seguiment de les clàusules socials, lingüístiques i mediambientals

1. Els plecs de clàusules administratives particulars han d'assenyalar per als criteris d'adjudicació i les condicions d'execució de caràcter social, mediambiental i lingüístic la documentació que ha de presentar l'adjudicatari per acreditar el seu compliment, així com el moment en el qual ha de presentar aquesta documentació.

2. El responsable del contracte serà qui ha de verificar la documentació presentada, i avaluar-ne l'adequació i la conformitat respecte dels criteris d'adjudicació i les condicions especials d'execució de caràcter social assumides pel contractista.

3. La persona responsable del contracte ha d'informar sobre els possibles incompliments dels compromisos del contractista en matèria de clàusules socials, lingüístiques i mediambientals, i si escau, proposarà l'inici del procediment d'imposició de penalitats o de resolució del contracte.

4. L'Ajuntament de Palma, els seus organismes autònoms, empreses públiques i fundacions públiques que tinguin el caràcter de poder adjudicador han de computar els resultats socials i mediambientals obtinguts per a cada contracte i emetre un informe anual indicatiu del seu impacte

5. L'Ajuntament de Palma pot crear una Comissió de Seguiment, les funcions de la qual seran garantir i facilitar el compliment de la present Instrucció, assessorar sobre aquesta, solucionar les dificultats, proposar-ne la millora contínua i l'actualització.

6. Poden formar part de la Comissió de Seguiment, a més del personal tècnic i polític de l'Ajuntament de Palma que es designi a aquest efecte, els agents socials i econòmics més representatius, així com representants d'organitzacions socials, mediambientals i relacionades amb la promoció de la llengua catalana.

Disposició final única. Entrada en vigor

Aquesta Instrucció entrarà en vigor l'endemà que es publiqui al Butlletí Oficial de les Illes Balears.

La qual cosa es fa pública perquè se'n prengui coneixement general i als efectes legals oportuns.

Palma, a 13 d'octubre de 2016

El cap de departament d'Interior

p.d. Decret de batlia núm. 3000 de 26 febrer de 2014
publicat al BOIB núm. 30, de 4 de març de 2014

Juan Carlos Sastre Sastre

